

ΡΟΔΙΑ.

Δὲν με παραμέλει. Μὲ στέλλεις ἐπιστολὴν διὰ τοῦ
πρώτου πλοίου τὸ ὁποῖον θ' ἀναχωρήσῃ εἰς Λέσβον.
Σὲ χειροκροτῶ μακρόθεν, εἶναι ἀσφαλέστερον.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ταλαίπωρος κόρη! πῶς τρέμει!

ΡΟΔΙΑ.

Δὲν εἶμαι θεά· αἱ ἀπλαῖ θνηταὶ τρέμουσιν ὅταν
φοβῶνται, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ χρέος τῶν.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Λοιπὸν, περίμεινε... Γεμίζω τὰς μικρὰς σου
χεῖρας νομίσματα καὶ εἶσαι ἐλευθέρη.

Ἡ Ἀθηναῖς ἀποχωρεῖ καὶ μεταβαίνει ἀνοίγει
πυξίδα εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ θεάτρου.

ΡΟΔΙΑ.

Ἄ! ἐτοιμάζομαι ν' ἀναπνεύσω (Παρατηροῦσα τὰς
χεῖρας αὐτῆς.) Αὐποῦμαι πολὺ, τώρα, ὅτι δὲν ἔχω με-
γάλης χεῖρας, ὡς τόσαι γυνεῖκες!... Ἄς τὰ πλατύ-
νωμεν...

Τοποθετεῖ πτυχὴν τινὰ τῆς ἐσθῆτος αὐτῆς μεταξὺ
τῶν δύο ἀνοικτῶν παλαμῶν.

ΑΘΗΝΑΙΣ, ἔχουσα ἀνοικτὴν πυξίδα.

Ἴδου, Ῥοδιά· μ' ἐπλήρωσες τὰ λύτριά σου διὰ με-
γάλης ὑπηρεσίας, καὶ σοὶ τ' ἀποδίδω.

Δίδει αὐτῇ χρυσὰ νομίσματα, μὴ μετροῦσα,
καὶ ἀποτίθησι τὴν πυξίδα.

ΡΟΔΙΑ, σφίγγουσα τὰ νομίσματα ἐν τῇ ἐσθῇ.

Δὲν εἶδε τὴν τρίτην χεῖρα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΑΘΗΝΑΙΣ, ΡΟΔΙΑ, ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ὁ Ἡρόστρατος εἰσέρχεται, εἰς χεῖρας ἔχων ἀνημέμενην
δῆδα ἣν δίδει τῇ Ῥοδίᾳ.

ΡΟΔΙΑ, ῥηγνύουσα κραυγὴν, ἀποσβεννύει τὴν δῆδα καὶ λέγει.

Εἰς τὴν Λέσβον!

Ἐξέρχεται δρομαῖα.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Ἀθηναῖς, τὸ ἀγκάλμα κατέρρευσεν ἐπὶ τοῦ βάρους.
Τὸ ἔργον μου ἐξακολουθεῖ! Ὁ ναὸς καίεται!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἡρόστρατε, εἶναι ὁ θεὸς τῆς ἐκδίκησεως.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Φεύγωμεν!

ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ὅχι! θὰ φύγω ὅταν αἱ φλόγες φωτίσωσι τὸν δρό-
μον μας! Θέλω νὰ ἴδω τὴν ἐκδίκησίν μου γεγραμ-
μένην διὰ πυρίνων γραμμῶν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ!

Βλέπουσα διὰ τοῦ παραθύρου.

Βλέπω τὴν φλόγα... ὁ ναὸς καίεται... εἰς Μι-
τυλήνην! Ἐλθέ.

Ἐξέρχονται.

Σ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ο ΕΠΑΡΧΟΣ.

(Ὁρα φυλλάδ. 407, 409 καὶ 410.)

« Τῷ Παραγιωτάτῳ Ἀρχιερεῖ Κυρίῳ Διορυσίῳ
Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, τῷ κηδεμόνι
καὶ ἀντιλήπτορι τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, Ἀν-
τώνιος ὁ Ἐπαρχος ἐν Κυρίῳ χαίρειν.

» Ἐξεστὶ παντὶ τῷ σωφρονεῖν βουλομένῳ, θεσπέσιε
πάτερ, ἀναδιβάσκντι τὸν λογισμὸν εἰς τινὰ περιω-
πὴν ἄνω τῆς ψυχῆς ὑψηλοτάτην, περισκέψασθαι τὰ
περὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον, ὁπόσων εἰσὶ θορύβων μεστὰ·
ὁπόσης κορυφότητος καὶ μεταβολῆς καὶ ἀπιστίας·
εἴτα ὀρθῶς κανόνι χρησαμένῳ τῷ λόγῳ, κρίνειν τὰς
ἕλας τοῦ βίου· καὶ τέλος αἰρεῖσθαι μὴ τὴν μηδὲν ὑ-
γιὲς καὶ στάσιμον ἔχουσιν, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ καὶ
βελτίονα· τυχῆς δὲ μὴ ἀφίστασθαι μέχρις ἂν τὸν
πλοῦν δικνύσαντι ξύμπαντα τὸν τοῦ ζῆν, καὶ τὰς
ἐνταῦθα κῆρας ἀποφυγόντι, πρὸς τὴν ἄνω μακρυό-
τητα γένηται· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τύχης ἐπηρεία· ἡ φθό-
νῳ βασκάνου τινὸς δαίμονος· ἡ τυχὸν καὶ διὰ τι μή-
νιμα θεῶν, τὸν γένος ἡμῶν μικροῦ δεῖν ἄπην, το-
σοῦτον ἠτύχηκεν, ὡς ἅμα τοῖς ἐκτὸς λεγομένοις ἀγα-
θοῖς, ἐκπεσεῖν ἤδη καὶ τῶν τῆς ψυχῆς, οὐ δύναται
ῥαδίως οὔτε τὸ τῆς διανοίας ὄμμα πτερῶσαι σχεδὸν
οὐδεὶς, οὔτε τὸν λογισμὸν μετεωρῆσαι πρὸς τὴν τοῦ
βελτίονος θέξιν· ὅθεν συμβαίνει τῶν τῆς ψυχῆς ἀγα-
θῶν ἀποτειχισθέντων ἡμῖν, τῷ γῆινῳ μόνῳ προσέ-
χειν σώματι· καὶ λοιπὸν ἡμῖν γίνεσθαι τὸν ἀπο-
λαυστικὸν καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀποκλίνοντα βίον· ὅς δὲ
τὴν ἐσχάτην ἔλαχε τάξιν, ἀγγίθυρος ὢν τῷ βοσκη-
ματώδει· ἐντεῦθεν ἐριδὲς, φθόνοι, ἐπιβουλαί· ἐντεῦ-
θεν φιληργυρία, ἀντισχυνταί· ἐντεῦθεν τῶν λοιπῶν
κακῶν ὁ σωρὸς παντὶ τῷ γένει τῶν Ἑλλήνων· τί γὰρ
ἂν καὶ γένοιτο ἐλαιοπρότερον ἀνθρώπου ἀμοιρήσαντος
τῶν τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν, πανηγρώτατε δέσποτα; πῶς
οὐ τυφλοὶ τὴν ψυχὴν καὶ λέγοντο καὶ κατ' ἀλήθειαν
εἶεν, πάντες εὐπαιδεῖς καὶ μαθήσεως ἔρημοι; ὥς περ
γὰρ τὸ φῶς φασὶ πάντες οἷγε νοῦν ἔχοντες, τοῖς ὀ-
φθαλμοῖς τὴν ἀσφάλειαν παρασκευάζει τοῦ καλῶς
πορεύεσθαι, οὕτως ἡ μάθησις ἀνθρώπῳ τοῦ μὴ σφάλ-
λεσθαι καὶ παρπαλεῖν ἐν τῷ βίῳ· τοῦτο δὲ, τὸ τῆς
μαθήσεως φῶς, οὐκ ἔστι τῶν φύσει γινομένων, ὡς περ
τὸ τῶν ὀφθαλμῶν, εὐθὺς τεχθέντων ἡμῶν πρὸς τῆς
φύσεως χορηγούμενον· ἀλλ' ἔστι κτητόν· οὐ μέντοι
γε, ὦνιον· ἀλλὰ πόνῳ καὶ χρόνῳ θηρευόμενον, καὶ
δεξιότητι σοφωτάτων ἀνδρῶν ποδηγετούμενον, καὶ
λόγῳ τῷ τῆς ἀληθείας διζυγούμενον τῇ ψυχῇ· τοῦ-
τῳ τῷ φωτὶ ζωοποιουμένη ψυχῇ, ἀναμιμνήσκεται
τῶν ἐκυτῆς ἀγαθῶν, καὶ παρασκευάζεται πρὸς τὰς
ἀρετάς· εἴτα τούτων ἐγκρατὴς δι' ἀσκήσεως γινομέ-

νη, τυγχάνει τῆς ἀληθείας· ἐξῆς δὲ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον βαδίζουσα, οὐδέποτε τοῦ λοιποῦ σφάλλεται· οὕτως ἀνδρεῖοι γινόμεθα· οὕτω δίκαιοι· οὕτω σώφρονες· οὕτω φρόνιμοι· οὕτω θεωρητικοί· τοιούτους ὁ ποιήσας ἡμᾶς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ἐξ ἀρχῆς ἐδημιούργησε· νυνὶ δὲ, τί τοῦτο, θεσπέσιε πάτερ, τὸ περὶ ἡμᾶς ἀτύχημα; τῶν ἐκτὸς ἀφηρέθημεν ἀγαθῶν, ἔστω ταῦτα· τὰς πόλεις ἀπεκλόμεθα, τοὺς οἴκους, τὰ κτήματα, τὴν χώραν ἅπασαν, τὴν ἀρχὴν· οὐδὲν θαυμαστόν· ταῦτα τύχης ἀγαθὰ, γίνεσθαι πεφυκότα καὶ ἀπογίνεσθαι· τίς τὰς τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἐσύλησεν ἔξεις; τίς τὰς δυνάμεις ἀπώλεσε; τίς ἀφείλε τὸν ὑγιῆ λόγον; τίς ἀρετὴν; τίς πολιτείας ἐπισήμην; τίς δίκης γνῶσιν καὶ νόμων; τίς τὴν ἐπινοίαν θείαν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἀνακραθεῖσαν εὐγένειαν ἐσθεσε; τίς ἀπετύφλωσε τὸν νοῦν; τίς βαρβάρων ἀγριωτέρους ἐποίησε; τίς θρεμμάτων ἐλεεινοτέρους; πότερον, ἡ τύχη; καὶ μὴν αὕτη τῶν ψυχικῶν δυνάμεων οὐ δεσπόζει· ἄρ' οὖν ἡ θεία πρόνοια κατημέλησεν ἡμῶν; καὶ μὴν αὐτεξουσίους ἐξ ἀρχῆς ἐδημιούργησε· καὶ τὸ θεῖον οὐ μεταμέλεται· οὐκοῦν ἦν Ἑλλήνων παῖδες εἰμαρμένην φασίν, αὕτη τὸ γένος ἡμῶν κατηνάγκασεν; ἀλλ' οὐδὲ ταύτην τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐράπτεσθαι λέγουσι· τίνοι γοῦν μέμφεσθαι δεῖ; τίνας ἡμᾶς ἀδικεῖν ἐροῦμεν; πάντως οὐδένα· οὔτε βάρβαρον οὐθ' Ἕλληνα ἐν αἰτίαις ἔχειν εἰκός· οὔτε πολίτην, οὔτε ξένον· οὔτε ἀστὸν οὔτ' ἀγροῖκον· οὔτ' ἄλλον τινὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπάντων· οὐ ληστὴν, οὐ τοιχωρύχον, οὐ λωποδύτην, οὐ κακοῦργον οὐδένα· ἡμεῖς αὐτοὶ ἐχθροὶ καὶ ληστὰι καὶ λωποδύται ἑαυτῶν ἐγενόμεθα· ἡμεῖς τὸν θεῖον σπινθῆρα τὸν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἀνακραθέντα σβεσνύομεν· ἡμεῖς τὸν ἀνθρωπισμὸν ἀπωλέσαμεν· ὅταν γὰρ ἑαυτῶν ἀμελῶμεν τί δεῖ προσδοκᾶν ἄλλο; ἢ τὰς μὲν ἀμπελούς δοκοῦμεν μὴ δύνασθαι, μήτε καλὸν, μήτε πολὺν οἶσιν οἶνον ἂν μὴ καλῶς ἐπιμεληθῶσι παρὰ τῶν γεωργῶν· ἄνθρωπον δὲ μήτε καλῶς τραφέντα παρὰ τῶν γεννησάντων, μήτε προσηκόντως παρὰ τοῦ διδασκάλου παιδευθέντα, σώζειν δύνασθαι καὶ αὐτὴν γε τὴν ἀνθρώπου προσηγορίαν· γελοῖον τοῦτο, καὶ πέρα πάντος ἀτόπου· πῶς ὁ μὴ τοῖς ἡθεσιν ἀχθεῖς, καὶ μὴ μαθὼν μετριότητα, ἀλλ' ἀρπάζων καὶ ληστεύων καὶ διασπῶν καὶ φονεύων, οὐ λύκος, ἀλλ' ἄνθρωπος; πῶς ὁ χαίρων ταῖς ἡδοναῖς καὶ λαυροφαγῶν καὶ καθ' ἑκάστην μεθύων, οὐ χοῖρος, ἀλλ' ἄνθρωπος; δεῖ πάντως τὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἐσόμενον ἄνθρωπον, ἐπιμεληθῆναι ἑαυτοῦ, καὶ προπαρασκευάσαι τὴν ψυχὴν· τραφῆναι δεῖ καλῶς εὐθύς ἐξ ἀπλῶν ὀνύχων· παιδευθῆναι· διδασθῆναι· ταῦτα μόνον ποιεῖ τὸν ἀληθῆ καὶ τέλειον ἄνθρωπον· οἱ γονεῖς τοῦ γενέσθαι μόνον ὄντες αἴτιοι, ἂν ἄλλως οὐ φροντίσωσι τῶν τέκνων, ἢ κολοβά καὶ ἡμιτελῆ ταῦτα

διαμένει, ἢ οὐδ' ὅλως τελεσφορεῖται· ἐπιμεληθέντες δὲ καὶ θρέψαντες τὰ σώματα μὲν διωσώζουσι, καὶ παῖδας ἔχουσι, ζῶα τινὰ ὁλόκληρα τῷ σώματι μόνη· τί δὲ τὸ ἐξῆς; ἂν φρένας ἔχωσι, διδασκάλοις καὶ σοφοῖς ἀνδράσιν ἐπιτρέπουσι τὰ σφῶν γεννήματα· οἱ δὲ λαβόντες, ἐκτρέφουσι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ ρυθμίζουσι νηπιάζουσιν, καὶ τὸ φῶς τὸ παρὰ ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς μετοχετεύουσι ταῖς ἐκείνων· εἴθ' οὕτως ὁλόκληρον ὁ ἄνθρωπος γίνεται ζῶον καὶ τέλειον· μηδενὸς ἐπιδεῖς, φυτὸν οὐράνιον· θεῖον ὄντως ἀπόσπασμα· οὐ πρηνὲς καὶ χυμαίζηλον ὡς τὰ λοιπὰ τῶν ζώων· ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτυμον τῆς ἐπικλήσεως, ἄνω θεωροῦν· ἐπτερωμένον· ὀξυοπές· περιφερόμενον ἐν τῷ αἰθέρι· ἐποπτεῦον τὰ ἐν γῇ πάντα παθήματα, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ θεία δημιουργήματα· οὐκ ἔτι ζῶον ἐνυλον, ἀλλὰ θεῖον καὶ ἀθάνατον· τοιούτους ἡ Ἑλλάς ἔφερεν ἄνδρας πάλαι· νυνὶ δὲ, ὦ τῆς ἀφορίας· οὔτε βούλομαι, οὔτ' ἔχω λέγειν· μήτι μετέβαλε τὸ περὶ τὴν Ἑλλάδα κλίμα; μὴ ὁ ἀὴρ ἐξήλλακται; μὴ τοι διεφθορὸς τὸ περιέχον, κακῶς διέθηκε τὰ σώματα; μὴ τὰ ὕδατα; μὴ γένοιτο πάτερ· πάντα τὴν αὐτὴν κράσιν ἦν ἔλαχεν ἐξ ἀρχῆς σώζει· οἶνον τὸν αὐτὸν ὃν καὶ πρότερον ἡ ἀμπελος ἔφερε πίνουσιν· ὕδωρ τὸ αὐτὸ βλύζουσιν αἱ πηγαί· πυροὺς τοὺς αὐτοὺς φέρει τὸ λήιον· ἰχθύων τῶν αὐτῶν καὶ κρεῶν γεύονται πάντες· ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος πάντα μεμένηκε· οὐχ ἵππος, οὐ βοῦς, οὐ κύων, οὐ λύκος, ἄνθρωπος μόνος ὁ τῆς Ἑλλάδος μετέβαλε· ἄνθρωπος μόνος, ὃ γῆ καὶ ἦλιε, ἀμελήσας ἑαυτοῦ· ἄνθρωπος ἐκτραπείς τῆς λεωφόρου, ὡς τὸ πλανώμενον ὀρεῖσται πρόβατον· ἀλλὰ πρὸς τί ταῦτα εἶποι τίς ἂν, ὃ δέσποτα; εἰ καὶ δεινὸν τὸ κκεῖν τοῦτο δοκεῖ καὶ μέγα ὥσπερ δὴ καὶ ἐστίν, ἀλλ' ὅμως εὐδιόρθωτον ἐν τῷ παρόντι, καὶ ὀλίγων δαίται πρὸς τὴν ἀποκατάστασιν, σοῦ γε λαχόντος ἡνιοχεῖν τοὺς ἱεροὺς τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν οἵακας· ἦκε γὰρ ἡ φήμη τῶν ἀρετῶν σου καὶ πρὸς ἡμᾶς· φανερόν κατέστησε τοῦ βίου σου τὸ ἀνεπίληπτον πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ πιστοῖς Μητροφάνης ὁ αἰδέσιμος Καίσαρ εἰς Ἐπίσκοπος· ἐξ ὧν ὑπελάβομεν δύνασθαι σε μόνῳ τῷ λόγῳ παρκαλέσαι πρὸς ἀρετὴν ἅπαντας· καὶ τοὺς μὲν νοθεῖς καὶ ἀμελοῦντας, ἐγείρει καὶ παροτρύνει· τοὺς δὲ μὴ βουλομένους, ἀναγκάσαι· τοῖς μὴ πειθομένοις, ἐπιτιμῆσαι οἷς οἶδας τρόποις· δύνασαι διδασκάλους μεταπέμψασθαι· βιβλία χορηγήσαι· ἔξεις ἑτοιμα πάντα Θεοῦ συναιρουμένου· ἔξεις τοὺς ὑπακούοντας εὐχερῶς ὁσημέρκι· εὐδαιμονήσει πάλιν τὸ γένος ἡμῶν ἐπὶ σοῦ· ταῦτα λογιζόμενος ὁ παρ' ἡμῖν ἐπιφανέστατος ἱεράρχης ὁ Κορνήλιος, ἀνὴρ τῶν πρωτεύοντων ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ταύτῃ γερούσιζ τῶν Ἑνετῶν, φιλέλλην μάλιστα καὶ φιάνθρωπος ὢν, χρόνον διατρίψας ἐν Κρήτῃ μακρὸν, καὶ

πειραν λαβὼν ἱκανὴν τῆς ἡμῶν ἐκκλησίας, ἔγνω συμβουλευσαί Ἀνδρέᾳ τῷ Σπινέλῃ· ἀνδρὶ σεμνοτάτῳ καὶ θεοσεβεῖ ἐντυπῶσαι πρὸς ὠφέλειαν τοῦ γένους ἡμῶν, τὰ μηναιᾶ ταυτί καινοῖς τισι τύποις, καὶ γλαφυροῖς χαρακτῆρσι· δεξιῶς εἰργασμένοις καὶ καλλίστοις ἰδεῖν· ὅς δὴ τὴν συμβουλίαν ἀσμένως δεξάμενος, οὐ μόνον τὴν χαλκουργίαν οἶαν οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρότερον παρσκευάσεν, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ χάρτας ἐξέδρε τῶν λευκοτάτων, καὶ κατὰ τέχνην ἀκριβῆ πεποιημένων· πρὸς ἐξαρκουῶσαν τῶν βιβλίων διαμονήν· ἔτι δὲ πόνων οὐκ ἐφείσατο· οὔτε δαπάνης· λαβὼν ἐπὶ πᾶσι συλλήπτορα καὶ τὸν εὐλαβῆ τοῦ Νκυπλίου πρωτοπαπᾶ Νικόλαον τὸν Μαλαζόν· ἀνδρα θεοσεβῆ καὶ τὰ θεῖα ἥκρως πεπαιδευμένον· ὅστις διεφθορότων τῶν πρωτοτύπων, ἐπηνορθώσατο πάντα, καὶ εἰς τὸ ὑγιέστατον ἀποκατέστησε· τὴν μὲν οὖν ὠφέλειαν ὅσῃν χορηγήσει τὰ ψυχωφελῆ ταυτί βιβλία, οὐδεὶς ἀγνοεῖ· ἐμοί τε περιττὸν ἔδοξε γράφειν, ὅποιον ἔσονται κέντρον πρὸς ἀμιλλαν, τοῖς αἰδεσιμωτάτοις ἀρχιεπισκόποις τε καὶ Ἐπισκόποις, καὶ ἡγουμένοις καὶ πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ χριστιανῷ λαῷ, οἱ βίοι τῶν ἀγίων καὶ τὰ ἐγκώμια, ἀναγινωσκόμενα καὶ ψαλλόμενα· ὧν ταῖς εὐχαῖς Θεὸς ὁ πάντας οἰκτεῖρων δῶν γε πέρας καὶ τοῖς ἀτυχήμασι τῶν Ἑλλήνων· σοῦ δὲ τὴν ἀκραιότητα σώζοι ἐν βαθεῖ καὶ πίοῳ γήρᾳ εὐσεβῶς διοικοῦσαν τὸ ἐαυτοῦ ποίμνιον. Ἐρῶσο.»

Τῷ 1550, ἀναγκαζόμενος νὰ ἐκδώσῃ εἰς γάμον «θυγάτριον ὠραῖον γάμου» ἀπεφάσισε νὰ πωλήσῃ πεντήκοντα ἀρχαιοτάτα χειρόγραφα, καὶ γράφει ἐπὶ τούτῳ ἐξ Ἑνετίας ἐπιστολὴν πρὸς Ἀντώνιον Πινερότον, σύμβουλον τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐν ᾗ θρηνῶν τὴν δουλείαν τῆς Ἑλλάδος, παρακινεῖ τὸν ἄνδρα ἵνα μεσιτεύσῃ πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς (α). Μετὰ ταῦτα ἐπανῆλθεν, ὡς φαίνεται, ἐπὶ ὀλίγον εἰς τὴν πατρίδα, διότι ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ τοῦ 1551 ἐπέμφθη ἐκ νέου εἰς τὴν πρωτεύουσιν ὡς πρέσβυς τῶν Κερκυραίων μετὰ Σταματίου Βοζορζίκη, ἵνα τύχῃ προνομίων τινῶν παρὰ τοῦ Ἡγεμόνος. Ἐν τινὶ δὲ πονηματίῳ ἐκ παραμηννοῦ χάρτου, διατηρουμένῳ ἐν τῷ ἐν Κερκύρᾳ Χαρτοφυλακείῳ, φαίνεται κομψῶς ζωγραφηθεῖσα ἡ εἰκὼν τοῦ Ἐπάρχου, ὅστις φαρῶν πορφυροῦν ποδήρη χιτῶνα καὶ καθειμένον ἔχων τὸν πώγωνά, ἵσταται γονυπετὴς μετὰ τοῦ συμπρεσβυτοῦ ἐνώπιον τῆς σημαίας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, κυματιζούσης ἐπὶ τῆς μεζονος ἀκροπόλεως τῆς Κερκύρας.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος Κώδικος τῶν Τακτικῶν φαίνεται ὅτι τῷ 1564 ἦτο ἐν Κερκύρᾳ, ἔνθα λέγει ὅτι ἀντέγραψεν αὐτόν. Ἀλλὰ κηδόμενος τὰ μέγιστα περὶ τῆς ἐντελοῦς ἐκπαιδεύσεως τῶν δύο

αὐτοῦ ἀρρένων τέκνων καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀξιέπαινον αὐτοῦ ἐπιθυμίαν, ἀπεφάσισε καὶ πάλιν νὰ μεταναστεύσῃ. Ὦθεν ἐν ἔτει 1565 ἰκέτευσε τὸν ἄκρον ἀρχιερέα Πῖον τὸν Δ', ἵνα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον βοηθήσῃ αὐτὸν χρηματικῶς.

Οὗτος δὲ οὐ μόνον ἐπεμψεν αὐτῷ ἱκανὰ ἀργύρια, ἀλλὰ καὶ μηνιαίαν σύνταξιν ὥρισεν ἐκ δέκα χρυσίων. Ἐπὶ τούτοις πεποιθὼς ὁ Ἐπαρχος ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πατρίδος τῷ 1566, ἀγαγὼν μεθ' ἐαυτοῦ τοὺς δύο υἱοὺς ἵνα παιδευθῶσιν ἐν Παταβίῳ, καὶ πλεῖστα κημισάμενος ἑλληνικὰ ἀντίγραφα. Ἐπειδὴ δὲ ἐλθὼν εἰς Ἰταλίαν εὔρε τὸν Πάπαν ἀποθνόντα, ἐδήλωσε τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸν διάδοχον αὐτοῦ Πῖον τὸν Ε'. Οὐδεμίαν ὁμως λαβὼν ἀπάντησιν, καὶ κηταπονούμενος ὑπὸ τῶν χρεῶν καὶ τῶν τόκων καὶ τῆς δαπάνης, ἠναγκάσθη νὰ καθικετεύσῃ δι' ἐπανειλημμένων ἐπιστολῶν τὸν Καρδινάλιον Φαρνέσιον, τὸν Καρδινάλιον Σιρλέτον καὶ τὸν Καρδινάλιον Τράνης, ἵνα μεσιτεύσωσι παρὰ τῷ Πάπᾳ, ὅπως τύχῃ τῆς πρώην ὑπὸ Πίου τοῦ Δ' ὀρισθείσης αὐτῷ τοσοῦτον ἀναγκαίας συντάξεως (α).

Ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Ἐπάρχου, γραφείσης ἐν ἔτει 1568 (β), ἐξάγεται, ὅτι ἦγε τότε τὸ ἐβδομηκοστὸν ἐβδομον ἔτος, πιεζόμενος ὑπὸ ποδάγρας. Ἐπειτα οὐδεμίαν ἔχομεν περὶ αὐτοῦ εἰδήσιν. Κατέλιπε μίαν θυγατέρα καὶ δύο υἱοὺς, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐκαλεῖτο Νικηφόρος, ἐξ οὗ ἐγεννήθη Λιβερία τις, ἥτις κληρονόμος γενομένη τοῦ τιμαρίου τῶν Ἀθιγγάνων, μετεβίβασεν αὐτὸ τῷ υἱῷ Φράγκῳ Καρτάνῳ, ἀφ' οὗ μετέβη εἰς ἑτέραν Λιβερίαν, σύζυγον τοῦ ἱππότου Προσαλέντου, οὗτινος οἱ ἀπόγονοι διεκράτησαν τὸ τιμᾶριον τοῦτο μέχρι τῆς πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τελευτήσεως Κομήσεως Ἰουλίας.

ΜΙΧΑΗΛ Α. ΜΟΥΣΤΟΞΥΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΡΩ-ΣΑΜΟΥΗΛ.

Ὁ Γέρων Σαμουήλ κατήγετο ἐκ τινος χωρίου, καλουμένου «Λιμπόβου» καὶ κειμένου ὑπὸθεν τοῦ περιφήμου Μοναστηρίου τῶν Γερομερίων ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Φιλιατῶν κατὰ τὴν Θεσπρωτίαν τῆς Ἠπείρου. Ἐγεννήθη δὲ περὶ τὸ 1760 ἔτος παρὰ γονέων εὐσεβῶν, οἵτινες θέλοντες ὅπως ἐκμάθωσιν αὐτὸν τὰ ἱερὰ γράμματα, ἀπέστειλαν εἰς τὴν ῥηθείσαν Μονήν, ἥς τινος τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἐποπτεῖᾳ ὑπῆγετο καὶ τὸ χωρίον Λιμπόβον μετ' ἄλλων δώδεκα χωρίων, τῶν ἀποτελούντων τὴν Πατριαρχικὴν Ἐξαρχίαν Γη-

(α) Φιλίστ. Τόμ. Γ', σ. 431.

(α) Φιλίστ. Τόμος Γ' καὶ Δ'.

(β) Διόδοτ. Τόμος Δ', σ. 65.